

Stiftelsen Bar Hebreus
marawgeh@gmail.com

2023-04-28
Dnr-2022:3928

Uppföljningsbeslut

efter kvalitetsgranskning av skolans arbete för en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar vid Edessaskolan i Botkyrka kommun med Stiftelsen bar Hebreus som huvudman

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av avseende kvaliteten inom skolans främjande och förebyggande arbete för att skapa en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar Edessaskolan. Granskningen genomfördes under höstterminen 2022.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen två utvecklingsområden som angetts i beslut den 2022-11-09, dnr 2022:3928.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Edessaskolan senast den 2023-04-28 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Stiftelsen Bar Hebreus har inkommit med en sådan redovisning den 2023-04-26.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Skolans främjande arbete

Rektorn har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

Skolans förebyggande arbete

Rektorn har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

Skolinspektionen avslutar därmed granskningen.

Bakgrund

Skolans främjande arbete

Bedömningen var att rektorn behövde:

- utveckla skolans främjande och förebyggande arbete så att det involverar klimatet på nätet för skolans elever.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolans främjande och förebyggande arbete utvecklats så att det involverar klimatet på nätet. Exempelvis har skolans personal på olika sätt fått fortbildning om kränkningar på nätet och man har pratat om begreppet nätkränkningar i olika forum. Det har också gjorts insatser för att öka tilliten och de sociala relationerna till personalen. Eleverna har arbetat med nätetik som en del i värdegrundsarbetet och kommer framöver att arbeta med olika aspekter av kommunikation på nätet vid olika tillfällen. Även vårdnadshavare kommer att få information inom temat nätanvändning genom föreläsningar och workshops.

Av huvudmannens redovisning framgår det att skolledningen skapat ett målinriktat arbetssätt kring nätkränkningar och nätmobbning så att det finns med i skolans dokument och framöver kommer att följas upp i det systematiska kvalitetsarbetet, och att personalen nu arbetar medvetet med nätkränkningar på olika sätt i undervisningen. Målet med detta är att bibehålla ett positivt och öppet klimat där eleverna kan lyfta frågor nätet på ett naturligt sätt, och där de känner sig trygga i skolan så att de kan nå utbildningsmålen.

Skolans förebyggande arbete

Bedömningen var att rektorn behövde:

- inkludera elevers upplevelser av och utsatthet för kränkningar på nätet i de systematiska kartläggningar som skolan genomför.

Av huvudmannens redovisning framgår att kartläggningarna utvecklats så att skolan nu kartlägger elevernas upplevelser och utsatthet för kränkningar på nätet. Det framgår av redovisningen att skolans trygghetsgrupp har diskuterat nätkränkningar och en punkt har lagts till på mötets dagordning för att man kontinuerligt ska ta upp om kränkningar på nätet förekommer. Utöver detta har skolan bland annat kartlagt elevers digitala vanor, intressen och erfarenheter genom samtal och elevers nätanvändning tas också upp regelbundet vid mentorssamtal. Nätvanor tas även upp i skolans bokcirkel och i en elevenkät och eleverna har informerats om vart de kan vända sig om de behöver stöd i frågor om nätet.

Enligt huvudmannens redovisning har insatserna gjort att eleverna fått en större förståelse för begreppet nätkränkningar så att det också blivit mer naturligt i samtal. Eleverna har fått verktyg för att kunna använda nätet positiva sidor och även vara medvetna om de negativa aspekterna. Förhoppningen är att eleverna framöver ska kunna använda sina kunskaper på ett sätt som gör att de kan känna sig trygga på nätet och även flagga för vuxna på skolan om de vet att någon vän blir utsatt på nätet.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Ana-Maria Koci Spång.

I handläggningen av ärendet har även Elina Ekberg, föredragande utredare, medverkat.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

[Skolors arbete för en trygg miljö på nätet fri från kränkningar \(skolinspektionen.se\)](https://www.skolinspektionen.se/om-skolinspektionen/arbete-for-en-trygg-miljo-pa-natet-fri-fran-krankningar)

Bilaga 2: Författningsstöd

Skolans främjande arbete

Enligt skollagen ska utbildningen i skolan förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.¹ Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.² Huvudmannen ska se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling.³ Med kränkande behandling avses ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567), kränker en elevs värdighet.⁴

I läroplanen anges att ingen i skolan ska utsättas för kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, till exempel rasism och sexism, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser.⁵

Alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.⁶ Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Eleverna ska få kännedom om hur de kan få hjälp om de upplever otrygghet i eller utanför skolan. Omsorg om den enskilda elevens hälsa, välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten.⁷

¹ 1 kap. 4 § skollagen (SFS 2010:800).

² 1 kap. 5 § skollagen.

³ 6 kap. 6 § skollagen.

⁴ 6 kap. 3 § skollagen.

⁵ Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22), avsnitt 1 Förståelse och medmänsklighet.

⁶ Lgr22, avsnitt 2.2 Kunskaper.

⁷ Lgr22, avsnitt 1 God miljö för utveckling och lärande.

Alla som arbetar i skolan ska i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt, samt uppmärksamma både möjligheter och risker som en ökande digitalisering medför.⁸ Alla elever ska ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information.⁹

Skolans mål är att varje elev tar ansvar för att bidra till en god arbetsmiljö, samt visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan. Alla som arbetar i skolan ska främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön.¹⁰

Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero samt att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.¹¹

⁸ Lgr22, avsnitt 2.1 Normer och värden.

⁹ Lgr22, avsnitt 1 Skolans uppdrag.

¹⁰ Lgr22, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande.

¹¹ Lgr22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

Skolans förebyggande arbete

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling i utbildningen.¹² I läroplanen anges att lärare ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka kränkande behandling.¹³ Ett aktivt förebyggande arbete är av största vikt för att motverka kränkningar, oavsett om de sker digitalt eller inte.¹⁴ Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.¹⁵ Planen mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för.¹⁶ Alla som arbetar i skolan ska samarbeta med elevernas vårdnadshavare så att man tillsammans kan utveckla skolans innehåll och verksamhet.¹⁷

Rektorn ska leda och samordna det pedagogiska arbetet vid en skolenhet och särskilt verka för att utbildningen utvecklas.¹⁸ Rektorn har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.¹⁹ Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs och att eleverna och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.²⁰

¹² 6 kap. 7 § skollagen.

¹³ Lgr22, avsnitt 2.1 Normer och värden.

¹⁴ Proposition 2021/22:160. *Skolans arbete med trygghet och studiero*, s. 96.

¹⁵ 6 kap. 8 § skollagen.

¹⁶ 2 § förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling.

¹⁷ Lgr22, avsnitt 2.4 Skola och hem.

¹⁸ 2 kap. 9 § skollagen.

¹⁹ Lgr22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

²⁰ 4 kap. 4 § skollagen.